

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1732. usque ad annum 1734

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1785

VD18 90119339

§. 47. Turbulenta convocationis comitia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67683](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67683)

„potentiarum spargitur, præsentibus de-
 „clarabunt Ministri, quod inseparabiles
 „sint, unum idemque sentiant, &
 „Republicam nequaquam opprimere,
 „sed illius libertatem, ejusque leges
 „ac constitutiones illæsas conservare,
 „sicque pacem, & tranquillitatem
 „Reipublicæ & vicinorum semper de-
 „fendere velint. „

„Imputet *Respublica* sibi & non vi-
 „cinis, si hæc non conservabitur;
 „& si hæc *declaratio* non satis clara est
 „delectabit eventus. „

Verum ad omnes hæc sinceræ de-
 clarationes surdas habuit aures Polo-
 niæ Primas, cujus animum iteratæ
 Gallorum literæ, blanditiæ, ac pollici-
 tationes amplissimæ jamjam inescabant.
 Paulutius vero Sedis Apostolicæ Nun-
 tius, cum inter tumultuantium clamo-
 res & strepitus blandas admonentis
 voces minime audiri nosset, Varsovia
 excessit.

§. XLVII.

*Turbulenta convocationis
 comitia.*

In tam turbido statu erant Polonorum
 res, cum dies vigesima septima
 Aprilis appropinquaret, quæ habendis
 convocationis, ut vocant comitiis a Pri-
 mate

Q 2

mate

Sæc. XVIII.
 A. C. 1733.

Sæc. XVIII. mate erat præstituta. Conveniunt
 A. C. 1733. centi Provinciarum Legati, de Re
 electionis tempore acturi, &
 ternæ atque externæ securitati per
 cessaria statuta prospecturi. Habent
 ergo Varsoviæ Sessiones viginti & u
 in quarum prima jam altercationi
 datum est initium; quippe Magnat
 nonnulli Ozarowskyum, qui in nu
 ris comitiis in Imperii Marescallum
 gebatur, in sua dignitate venerari
 tractabant, donec novus eligeret
 alii ex Legatis extraneum excludi
 lebant, eoquod Principes, Polonis
 pareant legibus, obstricti non esse
 ac propterea juramentum *exclusivum*
 testabantur, cum in præjudicium
 tii cedat, & electionem *illimitatam*
 pediat, ac raro vel nunquam in Pol
 investum fuerit. Nec magis paci
 erat Sessio altera diei sequentis; c
 enim Dissidentes sua quoque suffrag
 ferre vellent, abesse jussi sunt, rep
 nantibus autem intimatum, eos
 protinus cederent, e fenestris eje
 iri. In reliquis Sessionibus diu ac
 que altercatum circa Marescalli elec
 nem, aliis in Sapienam, aliis in S
 pionem conspirantibus: tandem v
 ambo, cum æqualia ferrent suffrag
 ex saniorum suavis juribus suis cessa
 suaque vota in Marsalskium Grodnæ

sem Maguatem contulerunt, qui etiam die septima Maij unanimiti calculo electus est. His ita peractis Congregati Provinciarum Legati Regio Senatui die duodecima ejusdem mensis sese de more conjungere, quo facto Janussius Dux Wisniewiecki Castellanus Cracoviensis disertis verbis caverat, ne in his comitiis quicquam statueretur, quod antiquis legibus præsertim tempore Sigismundi III. & Michaelis Regum sancitis præjudicaret. Nihilominus Primas confæderationis articulos proposuit, eosque, quamvis plurium suffragiis, uti decuisset, nondum approbatos, sequenti juramenti formula firmari jussit. *Juro coram Deo omnipotenti, me in proxima electione natione Polonum in Regem electurum, nec ulli factioni in Alienigenæ favorem constatæ nomen daturum, si per ea libera nationalis Poloni electio quovis modo impediri posset. Juro etiam, me omnibus, per quæ Sacrosancta hæc confæderatio turbari vel interrumpi posset, pro viribus oppositurum, & turbatores pro Patriæ hostibus habiturum, nec Serenissimi Primatis jus Regem nominandi ullatenus turbaturum, aut Rempublicam ullo pacto in dissidia & turbas involuturum: ita me Deus adjuvet &c.* Præ ceteris prior Potockius Primas hoc sacramentum dixit, ac ceteros ad idem præstandum compulit.

Q 3

pulit.

Sæc. XVIII.
A. C. 1733.

Sæc. XVIII. pulit. Verum vix septendecim
 A. C. 1733. jusjurandum dedere: potissimi autem
 ex Episcopis, Senatoribus & Legatis
 palam declarabant, se non nisi vi
 actos jurare, de cetero nescire, quoniam
 nam articulos juramenti religione
 mare juberentur, alii salva libertate
 eligendi, & salvis Constitutionibus
 Imperii legibus jurabant, alii suffrag
 ferendi libertatem adimi querebantur
 non pauci se ejusmodi juramento
 obstringi declarabant, nisi etiam abien
 advocarentur, quamplurimi denique
 cum potentia ac numero inferiores
 sent, vim veriti re infecta abiere. Per
 ceteris Podlachiensis Legatus firmo
 pectore sese juramento opposuit,
 suffragii, & vetandi libertatem ut
 necessariam & fundamentalem Reg
 legem observari, ac concedi postular
 attamen mox omnium bonorum
 proscripio eidem tanquam patriæ
 ditori, ni subito taceret, denuntiata
 est, illi quoque, qui contra jurame
 tum obstrepebant, vel concitato clamore
 ne audirentur, impediti, vel contumac
 meliose habiti, pugnisque contusi
 mutescere cogebantur. Nec remissa
 erat altera die contradicentium æstus
 ubi de subscribendis articulis agebatur
 Acerrima enim contentio usque ad
 matutinam alterius diei horam odit

vam tenuit, & ægre impetrari potuit, Sæc. XVIII.
 ut Confœderationis acta perlegerentur. A. C. 1733.

Hoc modo absolutis convocationis comitiis, sequebantur privati Conventus, in quibus Legati ea, quæ in generalibus comitiis gesta fuere, referre obstringuntur, tum vero alii, patriarum legum assertores strenui violenta ceterorum consilia improbabant, Primati vero addicti, aut ex electione Stanislai privatam utilitatem sperantes, omnia singulari prudentia atque integritate acta deprædicabant: quos inter haud infimus erat Primas, qui totus in eo erat, ut populum in Stanislai favorem sibi conciliaret, hanc in rem illum ceu Principem nobilitate generis, meritorum præstantia, ingenii capacitate, auctoritate & potentia ceteris omnibus longe superiorem depingebat: Suppetias quoque tulere Primatis fautores, qui cunctos, si Russos in Lithuaniam movisse nuntiarent, ceu impostores contumeliose repellebant, & studiose in vulgus spargebant, Russiæ Imperatricem Asiatico & civili bello impeditam Polonis rebus vacare non posse, copias suas jamjam a Reipublicæ finibus revocasse, Cæsarem ceterosque Principes Electioni Stanislai propediem assensisse, jamque intercessisse pacta, quibus hi Galliarum Regi spondissent,

Q 4

non

Sæc. XVIII. non impedituros se hujus Principis
 A. C. 1733. electionem.

Hæc ubi inaudiit Carolus VI. Imperator, per Comitem de Welsch suum in Polonia Legatum hæc ad Matrem rescribi iussit: „Quinam „Sacrae Cæsareæ Majestatis, Sacrae „totius Ruffiæ Majestatis & Sacrae „giæ Boruffiæ Majestatis circa futuram „Regis Polonorum electionem animi „sensus, plus una jam vice facti „ac dilucide Celsitudini Vestræ expressum „sunt. „

„Præter omnem proinde expectationem accidit, quod, quæ nominis „alteratarum Majestatum suarum „clarata hucusque fuerunt, vel aliter „quam par erat, Serenissimæ Regiæ „publicæ relata, vel saltem in sententia „haud genuinum ab iis, qui curam „suae Patriæ affectibus suis postponunt, „tortâ fuerint. „

„Neque vero hic substiterunt „abalienandis a fide, amicisque „Polonæ Nationis animis, imperiosas „perniciosæ artes. „

„Contra reverentiam iisdem Majestatis „statibus debitam sparsi complures „rumores, non a veritate minus quam „ab honestate alieni. „

„Turcas, Tartarosque in ditioribus „quæ imperio earundem subsunt, „pedem

„pediem irrupturos per coemptos e-
 „missarios pro certo ac re optatissima
 „venditatum, ac posthabita omni re-
 „ligionis ac fidei cura, quo id fieret,
 „aut saltem a rerum ignavis credere-
 „tur, nihil intentatum relictum fuit. „

„Ac quod mirum quam maxime
 „est, haud erubuerunt illi ipsi, qui
 „dum leges convellere satagunt, pa-
 „triæ libertatem majori strepitu cla-
 „mant, minis ac vi concives suos uti,
 „& eo operam omnem impendere, ut
 „in libera gente suffragiorum libertas
 „a paucorum arbitrio dependere, ac
 „pro horum lubitu mox extolli, mox
 „restringi, mox adimi posse videretur.

„Quanto animi mærore Augustif-
 „simus Imperator hæc perceperit, fa-
 „cile Celsitudo vestra ex compluribus
 „documentis colliget, quæ de constanti
 „suo in amicam Rempublicam affectu
 „;nullo non tempore eidem compro-
 „bavit. „

„Exemplo Antecessorum suorum
 „sponsorem se Polonicæ libertatis, prout
 „illa præsentibus Regni constitutioni-
 „bus stabilita est, & hactenus profes-
 „sus fuit & porro profitebitur. „

„Ac denuo suo nomine me decla-
 „rare jussit, neminem seu in Polonia
 „oriundum, seu alibi natum, vel a
 „se, & a foederatis suis, quibus arcto &

Sæc. XVIII.
 A. C. 1733.

Sæc. XVIII. „indissolubili vinculo junctus est,
 A. C. 1733. „cludi, quam qui legibus jamjam
 „clusus reperitur. „

„Has vero juncta fœderatis
 „opera contra quoscumque iniquos
 „natus viribus a Deo sibi concessis
 „tari, ac quæ violentis ausis oppre
 „reperitur, Poloniæ libertatem vni
 „care suarum partium esse ducit,
 „collati beneficii gloria contentus,
 „absque eo, quod vel sibi vel Augu
 „Domui suæ ullum alium, quam
 „in amicam Rempublicam inde red
 „dat, fructum captet. „

„Falsi, qui sparguntur rumores
 „nec Sacram Cæsaream Majestatem
 „nec fœderatos suos a constante, qu
 „modo dictum est, proposito unquam
 „dimovebunt, & eventus docebit
 „lere & falli illos, qui spes, vota
 „perverfas artes suas tam inanibus
 „fulcris superstruunt. Et terrere & t
 „veri nescius Augustissimus Imperator
 „juxta pacta, quæ a duobus fœderat
 „Augustam Domum Austriacam Se
 „nissimæ Poloniæ Reipublicæ feliciter
 „ligant, ac interveniente Celsitudine
 „Vestræ eximia opera haud ita prius
 „renovata fuerunt, curam, operam
 „concessas sibi a Deo vires adimple
 „dis ex asse fidi fœderati munis
 „promptitudine nunc impendet.

„necessarium id sub finem præterlapsi Sæc. XVIII.
„anni ab ipsa Celsitudine Vestra judi- A. C. 1733.
„catum fuerat, cum Polona libertas
„& Regni leges, quibus eadem inniti-
„tur, in longe minori discrimine essent.

„Ne proinde sibi, ne dignitati ac
„gloriæ suæ, ne ei, quod æquum &
„justum est, ne susceptis in solemnibus
„ritu sponsonibus, ne prosperitati a-
„micæ Reipublicæ, ne quieti Chri-
„stiani orbis desit, cuncta, quæ ha-
„tenus dicta sunt, quo nec Celsitu-
„dinem Vestram, in qua eadem primum
„nunc locum occupat, lateant, pa-
„lam declarare iussit.,

„Pietas vero & Zelus, quem pa-
„triæ suæ Celsitudo vestra debet, du-
„bio penes S. Cæs. Majestatem ac fœ-
„deratos ejusdem locum haud relin-
„quunt, quin prævertendis malis,
„quæ ex perversis adeo & non minus
„a Christiano homine, quam bono
„cive longe alienis artibus certo pro-
„manatura sunt, operam, & qua in
„Republica juxta leges pollet, autho-
„ritatem sedulo & jugiter sit impen-
„sura.,

§. XLVIII.